

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Національний авіаційний університет**

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ЮФ

_____ І. Сопілко
«__» _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А. Полухін
«__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА**навчальної дисципліни****«Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень»**

Освітньо-професійна програма: «Правознавство»

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	120/4,0	17	17	-	86	-	-	диф.залік 1 с
Заочна	1	120/4,0	6	6	-	108	-	1 к/р-1с	диф.залік 1 с

Індекс: НМ-9-081/21-3.2

Індекс: НМ-9-081 з /21-3.2

Робочу програму навчальної дисципліни «Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Правознавство», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-9-081/21, № РН-9-081/21 та № НМ-9-081з/21, № НМ-9-081з/21 - підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
професор кафедри кримінального
права і процесу _____ С.Я. Лихова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри кримінального права і процесу, протокол № 5 від «24» травня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ С.Я. Лихова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Правознавство», спеціальності 081 «Право» – кафедри господарського, повітряного та космічного права, протокол № 8 від «25» травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Р.А. Калюжний

Завідувач кафедри _____ І.С. Тімуш

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ЮФ НАУ, протокол № 5 від «26» травня 2021 р.

Голова НМРР _____ В.М. Вишневецький

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу ЗФН.....	8
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Підготовка фахівця-юриста передбачає обов'язкове оволодіння ним навичками кваліфікації правопорушень, відмежування кримінальних правопорушень від інших правових феноменів, вивчення загальних роз'яснень пленумів Верховного Суду України та спеціалізованих судів України (чинні на час вивчення даної дисципліни). Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень включають комплекс питань, відповіді на які покликані надати майбутнім юристам базові знання, виробити практичні навички застосування кримінального закону до кожного конкретного випадку винного вчинення особою кримінально караного діяння. Вирішенню цього завдання якраз і повинно сприяти вивчення студентами курсу «Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень».

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами глибокими знаннями з теорії кваліфікації кримінальних правопорушень; формування навичок мислення, оцінки ситуацій, що виникають у процесі кримінально-правової кваліфікації; напрацювання практичних вмінь правильної кваліфікації різних кримінально-правових феноменів, які містять ознаки кримінальних правопорушень.

Завданнями навчальної дисципліни є забезпечити поглиблене вивчення студентами загальних засад кваліфікації кримінальних правопорушень на основі ґрунтовних знань кримінального законодавства України; сформулювати базові навички його практичного застосування на підставі конкретних кримінально-правових деліктів; сформулювати у студентів ґрунтовні знання у розв'язанні складних і таких, що мають важливе практичне значення ситуацій у кримінальному праві, частина яких не охоплюється курсом навчальної дисципліни «Кримінальне право».

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

- Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

- Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- Здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері права.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

- Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна є базою для вивчення наступних дисциплін: Актуальні питання кримінального права.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

модуля № 1 «Особливості кваліфікації окремих кримінально-правових деліктів».

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Особливості кваліфікації окремих кримінально-правових деліктів»

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті вивчення першого модуля здобувач повинен знати поняття та значення кваліфікації кримінальних правопорушень в соціальному та юридичному аспектах; види та етапи кваліфікації кримінальних правопорушень; роль юридичної практики, прецедентів і кримінально-правової доктрини для правильної правової оцінки вчиненого; особливості кваліфікації злочинних діянь за об'єктивними та

суб'єктивними ознаками, за наявності попередньої злочинної діяльності, а також кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті та при їх множинності; способи вирішення конкуренції кримінально-правових норм в ході кваліфікації; правила кваліфікації кримінальних правопорушень, відповідальність за які диференційована законодавцем; закономірності розмежування окремих складів кримінальних правопорушень; поняття, значення і види неправильної кримінально-правової кваліфікації; поняття, підстави, межі та порядок зміни кримінально-правової кваліфікації. Здобувач повинен вміти грамотно використовувати одержані знання в процесі застосування кримінально-правових норм; правильно тлумачити та застосовувати кримінальний закон і пов'язані з ним нормативно-правові акти при кваліфікації кримінальних правопорушень; швидко та якісно здійснювати пошук і систематизацію норм кримінального права; правильно розв'язувати ситуативні задачі.

Тема 1. Поняття, види, загальні засади та значення кваліфікації кримінальних правопорушень

Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень, основні правила кваліфікації кримінальних правопорушень, її види – офіційна та неофіційна. Суб'єкти кваліфікації кримінальних правопорушень. Значення кваліфікації кримінальних правопорушень для судових органів в процесі процесуальної реакції на вчинене суспільно небезпечне діяння.

Тема 2. Юридичний склад кримінального правопорушення як правова підстава кваліфікації кримінальних правопорушень

Основні елементи юридичного складу кримінальних правопорушень, їх зміст та вплив їх змісту на кваліфікацію кримінальних правопорушень. Проблеми розмежування юридичних складів кримінальних правопорушень за змістом. Значення такого розмежування для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень.

Тема 3. Особливості конкретизації змісту окремих елементів юридичного складу кримінального правопорушення

Види складів кримінальних правопорушень: основний, кваліфікований, особливо кваліфікований та привілейований. Види диспозицій кримінально-правових норм: проста, описова, банкетна та відсильна. Вплив виду юридичного складу кримінальних правопорушень на кваліфікацію кримінальних правопорушень.

Тема 4. Кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення

Інститут незакінченого кримінального правопорушення, а саме готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення. Види замаху на кримінальне правопорушення – закінчений, незакінчений. Вплив виду замаху на кваліфікацію кримінальних правопорушень. Готування до

кримінального правопорушення та його кримінально-правова оцінка в залежності від ступеня суспільної небезпеки.

Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень, що вчинюються у співучасті

Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні: спеціальні форми співучасті та співучасть із розподілом ролей. Вплив різних форм співучасті на кваліфікацію кримінальних правопорушень. Аналіз форм співучасті, які утворюють самостійні склади кримінальних правопорушень.

Тема 6. Кваліфікація посереднього виконання кримінального правопорушення, причетності до кримінального правопорушення, групового вчинення кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні

Актуальні проблеми посереднього виконання кримінального правопорушення, причетності до кримінального правопорушення, які не знайшли конкретних форм закріплення у тексті Кримінального кодексу України. Правова оцінка причетності до кримінального правопорушення, групового вчинення кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті та їх вплив на кваліфікацію кримінальних правопорушень.

Тема 7. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень

Форми множинності кримінальних правопорушень – повторність, сукупність, рецидив. Правила розмежування окремих форм множинності кримінальних правопорушень між собою. Правила кваліфікації цих кримінально-правових феноменів.

Тема 8. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм

Поняття сукупності кримінальних правопорушень, поняття конкуренції кримінально-правових норм. Відмінності сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм та правила кваліфікації за сукупністю норм, яка відбувається під час кримінально-правової оцінки сукупності кримінальних правопорушень.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Особливості кваліфікації окремих кримінально-правових деліктів»									
1.1	Поняття, види, загальні засади та значення кваліфікації кримінальних правопорушень	1 семестр				1 семестр			
		14	2	2	10	15	2	-	13
1.2	Юридичний склад кримінального правопорушення як правова підстава кваліфікації кримінальних правопорушень	14	2	2	10	15	2	-	13
1.3	Особливості конкретизації змісту окремих елементів юридичного складу кримінального правопорушення	14	2	2	10	12	-	-	12
1.4	Кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення	14	2	2	10	15	2	-	13
1.5	Кваліфікація кримінальних правопорушень, що вчинюються у співучасті	14	2	2	10	15	-	2	13
1.6	Кваліфікація посереднього виконання кримінального правопорушення, причетності до кримінального правопорушення, групового вчинення кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні	14	2	2	10	14	-	2	12
1.7	Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень	14	2	2	10	14	-	2	12
1.8	Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм	15	2	2	10	12	-	-	12
1.9	Модульна контрольна робота №1	7	-	1	6	-	-	-	-
1.10	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №1		120	17	17	86	120	6	6	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна робота з дисципліни виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03- 01-2021
		стор. 9 з 12	

відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

Для студентів ЗФН – завдання для виконання розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Наприклад, номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану студента.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи ЗФН.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Конституція України: Прийнята Верховною радою України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради, 1996. – № 30. – Ст.141.

3.2.2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.

3.2.3. Лихова С.Я. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навч. посіб. Київ: НАУ, 2021. 164 с.

3.2.4. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 608 с.

3.2.5. Навроцький В.О. Теоретичні проблемси кримінально-правової кваліфікації. – В.О. Навроцький. – К.: Атіка, 1999. – 464 с.

3.2.6. Сазанський Т.І. Кваліфікація сукупності злочинів: монографія / Т.І. Сазанський. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 240.

3.2.7. Зінченко І.О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-праових норм: навч. посіб. / І.О. Зінченко. – Харків : Право, 2017. – 114 с.

3.2.8. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / [Г.М. Анісімов, О.О. Володіна, І. О. Зінченко та ін.] ; за ред.. М.І. Панова. – Вид. 2-ге, допов. та випр.. – Х.: Право, 2017. – 360с.

Допоміжна література

3.2.9. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.

3.2.10. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: Навч. посібник. – 2-ге вид. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.

3.2.11. Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації. – К.: Атіка, 1999. – 418 с.

3.2.12. Джу́жа О.М., Кузнецов В.В., Осадчий В.І., Плугатир В.С., Сийшлюкі М.В. Кримінальне право України : Курс тестових завдань: Навч. посібник / За заг. ред.. д.ю.н. В.В. Коваленка. – К.: КНТ; Самміт-Книга, 2012. – 368 с.

3.2.13. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 416 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.rada.gov.ua/>

3.3.2. <http://www.scourt.gov.ua/>

3.3.3. <http://www.kmu.gov.ua/>

3.3.4. <http://www.minjust.gov.ua/>

3.3.5. <http://www.liga.kiev.ua/>

3.3.6. <http://www.nau.kiev.ua/>

3.3.7. www.lawukraine.com

3.3.8. www.pravovik.com.ua

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС), розв'язання задач, складання процесуальних документів	1 семестр	1 семестр
	10б×7 = 70	10б×3 = 30

Виконання експрес-контрольної роботи (з врахуванням СРС)	$56 \times 2 = 10$	10
Виконання та захист контрольної роботи	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Семестровий диференційований залік	100	100

4.2. **Залікова рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.3. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				